

Józef Pfaff

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI W PROCESIE BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Wprowadzenie

Polityka rachunkowości jest częścią składową polityki przedsiębiorstwa. Stanowi ona ważne narzędzie w realizacji założonych celów i służy w szczególności polityce tworzenia rezerw, polityce podatkowej, informacyjnej, finansowania oraz inwestowania. W praktyce polityka rachunkowości sprowadza się do wykorzystywania przez kierownictwo przedsiębiorstwa możliwości wyboru rozwiązań alternatywnych, dopuszczalnych przez prawo bilansowe. Wybór ten ma istotne znaczenie i wpływ na kształtowanie obrazu sytuacji majątkowo-finansowej prezentowanego w sprawozdaniach finansowych.

Realizacja polityki bilansowej pod kątem wyznaczonych przez przedsiębiorstwo celów nie powinna stać w konflikcie z generalną zasadą rachunkowości, którą jest zasada prawdziwego i rzetelnego obrazu. Kształtowanie obrazu sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa określa konieczność współdziałania niejednokrotnie wykluczających się celów¹.

Z drugiej strony sprawozdania finansowe stanowią główne źródło informacji dla szerokiego grona odbiorców zewnętrznych. Szczególne znaczenie mają dla inwestorów, banków oraz innych dostawców kapitału czy też instytucji skarbowych. Informacje finansowe budzą również zainteresowanie innych jednostek z otoczenia gospodarczego i konkurencji działającej na rynku. Ze względu na tak duże grono interesariuszy korzystających z informacji finansowych zawartych w tych sprawozda-

---

¹ *Wykorzystanie polityki bilansowej i analizy finansowej w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, red. K. Sawicki, Ekspert, Wrocław 2009, s. 31.

niach niezwykle istotne jest, aby informacje te były jasne, zrozumiałe i przede wszystkim zgodne ze stanem rzeczywistym, czyli wiarygodne².

Obiektywne badanie sprawozdania finansowego przyczynia się do podniesienia wiarygodności obrazu jednostki prezentowanego w tym sprawozdaniu. Ważnym ogniwem rozliczania się jednostki gospodarczej z jej otoczeniem społecznym jest badanie sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, spełniającego rolę fachowego i niezależnego eksperta.

Metodyka badania sprawozdania finansowego kładzie nacisk na wydanie opinii o rzetelności tego sprawozdania. Ocenie biegłego rewidenta podlegają też wyniki finansowe oraz sytuacja majątkowo-finansowa jednostki i związana z tym zdolność do kontynuacji jej działalności. W metodyce badania sprawozdania finansowego lokalizują się więc przesłanki wiarygodności tego sprawozdania³.

Celem artykułu jest identyfikacja i interpretacja tych obszarów badania sprawozdania finansowego, które odwołują się do polityki rachunkowości jako istotnego kryterium oceny prawidłowości i wiarygodności informacji finansowych prezentowanych w badanym sprawozdaniu finansowym. Do realizacji celu wykorzystano metody analizy regulacji prawnych w zakresie rewizji finansowej i literatury fachowej oraz metody dedukcji i wnioskowania.

1. Cel badania sprawozdania finansowego a polityka rachunkowości

Zadaniem sprawozdawczości finansowej jest dostarczanie różnym jej odbiorcom użytecznych i rzetelnych informacji, a celem badania sprawozdań finansowych jest zapewnienie wiarygodności informacji prezentowanych w sprawozdaniach. Zasadnicze znaczenie w kształtowaniu wiarygodności sprawozdania finansowego mają rozwiązania systemowe w przyjętej polityce rachunkowości.

Dla aktualnych i potencjalnych odbiorców sprawozdania finansowego ważne jest, aby dokonana przez biegłego rewidenta weryfikacja dawała gwarancję, że zbadane sprawozdanie finansowe zawiera rzetelne, prawidłowe i wiarygodne informacje, na podstawie których można podejmować decyzje głównie o charakterze inwestycyjnym. Zweryfikowane sprawozdanie finansowe powinno minimalizować ryzyko związane z podjętymi na ich podstawie decyzjami, a zwłaszcza zmniejszać niepewność nieotrzymania spodziewanych korzyści ekonomicznych związanych z wzajemnymi transakcjami.

² A. Kuzior, J. Pfaff, L. Poniatowska, M. Rówińska, *Kierunki transformacji sprawozdawczości małych i średnich przedsiębiorstw na tle regulacji międzynarodowych*, CeDeWu, Warszawa 2014, s. 117.

³ B. Micherda, *Problemy wiarygodności sprawozdania finansowego*, Difin, Warszawa 2006, s. 22.

Badanie sprawozdań finansowych jest jednym z elementów wchodzących w zakres rachunkowości. Zgodnie z celem badania określonym w ustawie o rachunkowości⁴ badanie sprawozdania finansowego ma zapewnić uzyskanie dowodów pozwalających biegłemu rewidentowi na potwierdzenie w formie pisemnej, że sprawozdanie jest zgodne z zastosowanymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki. Rozwijając ten cel, można wskazać praktyczne zastosowanie przyjętej polityki rachunkowości jako kryterium oceny stosowane przez biegłego rewidenta, a mianowicie:

- biegły rewident musi sprawdzić, czy sprawozdanie jako całość i stanowiące podstawę jego sporządzenia księgi rachunkowe są wolne od uchybień polegających na pominięciu lub zniekształceniu informacji istotnych dla czytelnika oraz czy informacje zawarte w tym sprawozdaniu można uznać za wiarygodne i jasne, a także zgodne ze stosowaną polityką rachunkowości. Zgodność z zastosowanymi zasadami rachunkowości należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku:
  - jednostek zobowiązanych do stosowania przepisów ustawy o rachunkowości – sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi,
  - jednostek sporządzających sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) – sprawozdanie to jest zgodne z MSR, zaś w zakresie nieuregulowanym przez MSR – z wymogami ustawy o rachunkowości i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi,
- badanie sprawozdania finansowego powinno dostarczyć podstaw do stwierdzenia, że przedstawia ono rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy jednostki,
- jest zgodne z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy, które wpływają na jej sprawozdanie finansowe, a w przypadku jednostek, których sprawozdania finansowe normują także przepisy odrębne (np. dotyczące emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, emitentów zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego), także zgodne z tymi przepisami,
- zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych zgodnie z ustawą o rachunkowości,
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne do oceny sytuacji jednostki,

---

⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330.

- możliwość kontynuowania działalności przez jednostkę w niezmińszonym istotnie zakresie nie jest poważnie zagrożona w okresie przynajmniej 12 najbliższych miesięcy od dnia bilansowego,
- informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności jednostki spełniają wymagania określone w odrębnych przepisach i są odpowiednio zgodne z danymi sprawozdania finansowego⁵.

Jak wynika z przytoczonego celu badania sprawozdania finansowego, polityka rachunkowości stanowi dla biegłego rewidenta podstawowe kryterium oceny wiarygodności tego sprawozdania. Dlatego przyjęte przez badaną jednostkę zasady (polityka) rachunkowości uwzględniane są w procesie badania sprawozdań finansowych na wszystkich etapach realizacji tego procesu, czyli:

- na etapie sporządzaniu strategii i planu badania,
- w trakcie badania z zastosowaniem procedur badania zgodności i wiarygodności,
- przy sporządzaniu przez biegłego rewidenta sprawozdania z przebiegu badania (opinii i raportu).

2. Uwzględnienie polityki rachunkowości w planowaniu badania sprawozdania finansowego

Zaplanowanie badania obejmuje rozpoznanie zagadnień (obszarów), które mogą w sposób istotny ujemnie rzutować na rzetelność i zgodność sprawozdania finansowego z polityką rachunkowości. Etap planowania badania obejmuje opracowanie ogólnej strategii badania oraz szczegółowego planu (programu) badania. W każdym przypadku biegły rewident odnosi się do przyjętej do stosowania w badanej jednostce polityki rachunkowości.

Opracowanie strategii badania wymaga:

- uzyskania wystarczającej znajomości jednostki, której sprawozdanie finansowe podlega badaniu, jej organizacji, działalności, wyników oraz sytuacji majątkowej i finansowej na tle jej otoczenia gospodarczego i prawnego, a także wstępnego rozpoznania możliwości kontynuowania przez nią działalności w niezmińszonym istotnie zakresie,
- ogólnego zapoznania się z jej systemem księgowości, w tym prowadzonej za pomocą komputera, stosowanymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz koncepcją i skutecznością działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie, w jakim wiąże się on z badanym sprawozdaniem finansowym,

---

⁵ Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 1, Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 1608/38/2010 z dnia 16 lutego 2010 r.

- wstępnego rozpoznania i analizy czynników wpływających na wielkość ryzyka nieodłącznego i ryzyka kontroli i – co się z tym wiąże – ryzyka przeoczenia przez biegłego rewidenta błędów zawartych w sprawozdaniu finansowym, jak też określenia istotności⁶.

Wnioski wypływające z tych rozważań pozwalają biegłemu rewidentowi na ogólne wyznaczenie rodzaju, zakresu i terminów badania poszczególnych zagadnień oraz na ustalenie potrzeb w zakresie personelu pomocniczego, jak też ewentualnej pomocy rzeczoznawców lub innych podmiotów uprawnionych.

Rozpoznanie systemu księgowości powinno biegłemu rewidentowi pozwolić na określenie i zrozumienie:

- głównych rodzajów operacji gospodarczych właściwych działalności operacyjnej jednostki,
- sposobów inicjowania tych operacji (umowy, zamówienia itp.),
- zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości,
- sposobu dokumentowania i ewidencji oraz ujęcia w sprawozdaniu finansowym tych operacji.

3. Polityka rachunkowości jako kryterium oceny w procedurach badania zgodności i wiarygodności

Przeprowadzane przez biegłego rewidenta badanie, służące uzyskaniu podstaw do wyrażenia przez niego opinii, ma za zadanie potwierdzenie wiarygodności danych (stwierżeń) zarówno liczbowych, jak i słownych zawartych w sprawozdaniu finansowym i ich zgodności z wiążącymi jednostkę zasadami (polityką) rachunkowości.

W tym celu biegły rewident stosuje procedury badania zgodności oraz wiarygodności.

Badanie zgodności polega na zbadaniu działającego w jednostce systemu księgowości i kontroli wewnętrznej w zakresie, w jakim przedmiotem tej kontroli są dane zawarte w sprawozdaniu finansowym, w celu stwierdzenia:

- poprawności koncepcji systemu księgowości i kontroli wewnętrznej, w tym ich zgodności z przepisami,
- poprawności działania systemu księgowości oraz skuteczności działania kontroli wewnętrznej przez cały okres, za który sprawozdanie finansowe jest przedmiotem badania.

W szczególności chodzi o upewnienie się, czy system księgowości zapewnia kompletne i zgodne z polityką rachunkowości ujęcie w księgach rachunko-

---

⁶ Ibid.

wych zdarzeń i operacji gospodarczych oraz właściwe udokumentowanie, sprawdzanie, przetwarzanie, gromadzenie i przechowywanie odpowiednio chronionych danych.

Zakres badania środowiska księgowości prowadzonej za pomocą komputera sugerują przepisy ustawy o rachunkowości dotyczące:

- opisu przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości,
- kryteriów uznawania ksiąg rachunkowych za rzetelne, bezbłędne, sprawdzalne i prowadzone na bieżąco,
- wymagań stawianych poszczególnym rodzajom ksiąg rachunkowych (w tym prowadzonych za pomocą komputera).

Procedury badania wiarygodności stosowane przez biegłego rewidenta wymagają bezpośredniego potwierdzenia następujących stwierdzeń:

- istnienia na dzień bilansowy wykazanych w sprawozdaniu finansowym aktywów i pasywów,
- sprawowania kontroli aktywów względnie obowiązku zaspokojenia zobowiązań wykazanych na dzień bilansowy,
- wystąpienia w badanym okresie operacji gospodarczych wykazanych w sprawozdaniu finansowym,
- kompletności ujęcia aktywów, pasywów, operacji gospodarczych oraz innych ujawnianych informacji dotyczących okresu, za który sprawozdanie finansowe jest przedmiotem badania,
- prawidłowości wyceny aktywów i pasywów,
- ujęcia operacji gospodarczych w prawidłowej kwocie i poprawnego przypisania wynikających z nich przychodów, zysków nadzwyczajnych oraz kosztów i strat nadzwyczajnych do okresu, którego dotyczą,
- prezentacji we właściwych częściach sprawozdania finansowego poszczególnych sald aktywów i pasywów, przychodów i zysków nadzwyczajnych oraz kosztów i strat nadzwyczajnych⁷.

Podstawą wydania opinii z badania sprawozdania finansowego jest zebranie odpowiedniej ilości i jakości dowodów badania. Wśród nich ważną grupą są pisemne oświadczenia kierownika jednostki lub upoważnionych członków kierownictwa dotyczące badanego sprawozdania finansowego i związanych z nim kwestii. Biegły rewident powinien uzyskać oświadczenie kierownika jednostki stwierdzające jego odpowiedzialność za rzetelność i zgodność przedłożonego do badania sprawozdania finansowego z przyjętą do stosowania polityką rachunkowości.

---

⁷ J. Pfaff, *Wpływ rewizji finansowej na wiarygodność sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo AE w Katowicach, Katowice 2008, s. 174.

4. Wpływ polityki rachunkowości na opinię z badania sprawozdania finansowego

Opinia i raport to podstawowe elementy sprawozdania z przeprowadzonych procedur badania sprawozdania finansowego. Sporządzane są one na piśmie, w języku polskim i przekazywane przez biegłego wraz z załączonym do nich zbadanym sprawozdaniem finansowym organowi wskazanemu w umowie o badanie. Opinia i raport dotyczą ostatecznej wersji sprawozdania finansowego, czyli tej uwzględniającej zmiany wprowadzone przez badaną jednostkę na wniosek biegłego rewidenta lub w uzgodnieniu z nim⁸.

Z treści sprawozdań finansowych wraz z wynikami badania (opinii) korzysta wiele grup użytkowników zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Każda z tych grup wykorzystuje sprawozdawczość finansową do odmiennych celów. Rachunkowość finansowa, zorientowana na dostarczenie informacji zróżnicowanym odbiorcom zewnętrznym, jest sformalizowana i podporządkowana jednolitym, nadrzędnym zasadom rachunkowości zapewniającym dostarczenie obecnym i potencjalnym inwestorom, doradcom i analitykom finansowym, bankom i pożyczkodawcom, agendum rządowym, dostawcom i innym wierzycielom handlowym, odbiorcom (klientom) oraz społeczeństwu – zrozumiałych, przydatnych, wiarygodnych i porównywalnych informacji⁹.

Opinia i raport powinny w sposób bezstronny, kompletny, rzetelny i jasny przedstawiać w formie pisemnej wyniki badania sprawozdania finansowego.

Ustawa o rachunkowości oraz standardy rewizji finansowej zakładają możliwość wyrażenia oceny sprawozdania finansowego w postaci:

- opinii bez zastrzeżeń,
- opinii z zastrzeżeniem,
- opinii negatywnej,
- odmowy wydania opinii.

Opinia o sprawozdaniu finansowym wyraża ogólną ocenę biegłego rewidenta na temat informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym i wynika z dowodów badania zebranych w toku badania przeprowadzonego zgodnie z krajowymi standardami rewizji finansowej i jego zawodowym osądem. Wyrażona w opinii ogólna ocena nie stanowi jednak prostego odzwierciedlenia ocen wyników zbadania poszczególnych zagadnień, ale polega na nadaniu przez biegłego rewidenta poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi, uwzględniającej ich wpływ na rzetelność i jasność całego sprawozdania finansowego i jego prawidłowość, tj. zgodność z polityką rachunkowości.

⁸ Ibid., s. 17.

⁹ Z. Messner, J. Pfaff, *Teoria i zasady rachunkowości*, SKwP, Warszawa 2013, s. 306.

Jeżeli sprawozdanie finansowe zawiera istotne odstępstwa od przyjętej polityki rachunkowości oraz od innych przepisów wiążących jednostkę przy sporządzaniu tego sprawozdania, ale odstępstwa te dotyczą tylko poszczególnych pozycji i nie powodują zniekształcenia ogólnego obrazu przekazywanego przez sprawozdanie finansowe, wówczas biegły rewident wyraża o sprawozdaniu finansowym opinię z zastrzeżeniem.

Jeżeli biegły rewident stwierdza, że skutki nadużyć, błędów lub naruszeń prawa istotnie wpływające na rzetelność sprawozdania finansowego lub jego zgodność z polityką rachunkowości nie zostały należycie uwzględnione w tym sprawozdaniu, a jednostka, której sprawozdanie finansowe podlega badaniu, uniemożliwia uzyskanie odpowiednich dowodów badania pozwalających ocenić, czy popełniono nadużycia, błędy lub naruszenia prawa o istotnym znaczeniu, to odpowiednio do wagi nieprawidłowości powinien wyrazić opinię z zastrzeżeniem lub negatywną bądź też odmówić wyrażenia opinii.

O stwierdzonych znaczących naruszeniach prawa, statutu lub umowy, nie wpływających jednak istotnie na zgodność z polityką rachunkowości i rzetelność sprawozdania finansowego, należy poinformować w raporcie.

Biegły rewident, w razie ujawnienia nadużyć, istotnych błędów lub naruszeń prawa, podejrzania popełnienia nadużyć, nawet jeżeli ich wpływ na rzetelność i zgodność z polityką rachunkowości badanego sprawozdania finansowego nie jest istotny, powinien bezzwłocznie powiadomić o tym na piśmie zwierzchnika osoby lub komórki, w której nadużycia, błędy albo naruszenia prawa występowały.

5. Polityka rachunkowości w regulacjach Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej

Uwzględnianie polityki rachunkowości w procesie badania sprawozdań finansowych jest również regulowane Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej, które, podobnie jak ustawa o rachunkowości oraz Krajowe Standardy Rewizji Finansowej, na wszystkich etapach rewizji sprawozdania finansowego powołują się na politykę rachunkowości jako kryterium oceny. W tabeli 1 zestawiono obszary regulacji procesu badania sprawozdań finansowych z odwołaniem się do polityki rachunkowości jako kryterium oceny.

Tabela 1

Polityka rachunkowości w Międzynarodowych Standardach Rewizji Finansowej

Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej	Obszar regulacji z odwołaniem się do zasad (polityki) rachunkowości
MSRF 240 Reakcja na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem (par. 29)	Rozważa, czy wybór i zastosowanie zasad (polityki) rachunkowości przez jednostkę, w szczególności tych dotyczących subiektywnych wycen i złożonych transakcji, może wskazywać na oszukańczą sprawozdawczość finansową wynikającą z dążenia kierownictwa do kształtowania dochodów.
MSRF 260 Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór	Otwarte i konstruktywne komunikowanie się w sprawie znaczących jakościowych aspektów polityki rachunkowości jednostki może obejmować uwagi co do akceptowalności stosowanych przez nią znaczących praktyk rachunkowości, a w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – początkowy dobór i zmiany znaczących zasad (polityki) rachunkowości, w tym zastosowanie nowych regulacji w dziedzinie rachunkowości, – wpływ znaczących zasad (polityki) rachunkowości na kontrowersyjne lub rozwijające się obszary (lub specyficzne dla branży), – wpływ terminu dokonania transakcji na okres, w którym są one rejestrowane.
MSRF 315 Rozpoznanie i ocena ryzyka istotnego zniekształcenia dzięki poznaniu jednostki i jej otoczenia	Poznanie doboru i sposobu stosowania zasad (polityki) rachunkowości przez jednostkę może dotyczyć takich zagadnień jak: <ul style="list-style-type: none"> – metody stosowane przez jednostkę do rozliczania znaczących i nietypowych transakcji, – skutki znaczących zasad (polityki) rachunkowości dla kontrowersyjnych lub zagrożonych obszarów, dla których brak miarodajnych wytycznych lub uzgodnionego podejścia, – zmiany zasad (polityki) rachunkowości jednostki, – standardy sprawozdawczości finansowej, a także prawa i regulacje, które są nowe dla jednostki oraz kiedy i w jaki sposób jednostka wdroży te wymogi.
MSRF 510 Zlecenie badania po raz pierwszy – stany początkowe	Jeżeli biegły rewident stwierdzi, że: <ul style="list-style-type: none"> – zasady (polityka) rachunkowości nie były w bieżącym okresie stosowane do stanów początkowych w sposób spójny zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej lub – zmiany zasad (polityki) rachunkowości nie zostały prawidłowo rozliczone lub nie były odpowiednio zaprezentowane albo ujawnione zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej, wydaje opinię z zastrzeżeniem lub opinię negatywną, w zależności od tego, która jest odpowiednia.
MSRF 540 Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień	Sporządzanie sprawozdań finansowych wymaga od kierownictwa stworzenia procesów sprawozdawczości finansowej dotyczących ustalania wartości szacunkowych, w tym odpowiednich kontroli wewnętrznych. Procesy takie obejmują: <ul style="list-style-type: none"> – wybór odpowiednich zasad (polityki) rachunkowości oraz ustanowienie procesów szacowania wartości, w tym właściwych metod, i jeżeli to odpowiednie, modeli szacowania i wyceny, – opracowanie lub rozpoznanie odpowiednich danych i założeń wpływających na wartości szacunkowe, – okresowe przeglądy okoliczności prowadzących do określania wartości szacunkowych oraz ponownego szacunku takich wartości, jeżeli to konieczne.
MSRF 705 Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta	W związku ze stosowaniem wybranych zasad (polityki) rachunkowości istotne zniekształcenie sprawozdań finansowych może powstać: <ul style="list-style-type: none"> – gdy kierownictwo nie zastosowało wybranych zasad (polityki) rachunkowości zgodnie z ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej, w tym kierownictwo nie stosowało wybranych zasad (polityki) rachunkowości w sposób ciągły z okresu na okres lub do podobnych transakcji i zdarzeń lub – na skutek metody zastosowania wybranych zasad (polityki) rachunkowości (jako niezamierzony błąd w stosowaniu).

Źródło: Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej i Kontroli Jakości 2009, IFAC, SKwP, KIBR, Warszawa 2009.

Podsumowanie

Przyjęta polityka rachunkowości stanowi zbiór zasad rachunkowości, których stosowanie w danym przedsiębiorstwie powinno zapewnić odpowiednią jakość informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym. Dlatego niezmiernie ważną sprawą pozostaje konsekwentne stosowanie przez kierownictwo jednostki przyjętych zasad na wszystkich etapach gromadzenia i przetwarzania danych w systemie księgowości, w tym również przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego.

Stosowanie przyjętych zasad polityki rachunkowości gwarantuje wiarygodność sprawozdania finansowego, a proces badania tego sprawozdania przez biegłego rewidenta powinien potwierdzić ciągłość stosowanych zasad oraz pełną zgodność prezentowanych informacji z polityką rachunkowości. Dlatego w procesie rewizji sprawozdań finansowych, jak wskazują na to przytoczone regulacje zarówno krajowe, jak i międzynarodowe, przyjęta polityka rachunkowości stanowi kryterium oceny poprawności i wiarygodności sprawozdań finansowych i musi być uwzględniana przez biegłego rewidenta we wszystkich etapach badania sprawozdania finansowego.

Zgodność sprawozdania finansowego z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości jest najlepszą oceną, jaką biegły rewident formułuje w opinii bez zastrzeżeń.

Literatura

- Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 1, Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 1608/38/2010 z dnia 16 lutego 2010 r.
- Kuzior A., Pfaff J., Poniatowska L., Rówińska M., *Kierunki transformacji sprawozdawczości małych i średnich przedsiębiorstw na tle regulacji międzynarodowych*, CeDeWu, Warszawa 2014.
- Messner Z., Pfaff J., *Teoria i zasady rachunkowości*, SKwP, Warszawa 2013.
- Micherda B., *Problemy wiarygodności sprawozdania finansowego*, Difin, Warszawa 2006.
- Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej i Kontroli Jakości 2009, IFAC, SKwP, KIBR, Warszawa 2009.
- Pfaff J., *Wpływ rewizji finansowej na wiarygodność sprawozdania finansowego*, Wydawnictwo AE w Katowicach, Katowice 2008.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330.
- Wykorzystanie polityki bilansowej i analizy finansowej w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, red. K. Sawicki, Ekspert, Wrocław 2009.

ACCOUNTING POLICY IN THE PROCESS OF FINANCIAL STATEMENTS AUDIT

Summary

The accepted accounting principles (policy) are the benchmark in the process of financial statement audit enabling assessment of fairness and credibility of information contained in financial statements. Therefore, in the financial statement audit the auditor takes those criterion into consideration at all stages of the assessment process, i.e., during planning, carrying out audit with the use of conformity and credibility assessment procedures, and while preparing the audit report (audit opinion and report). The aim of this article is to identify and interpret those areas of the financial statement that view the accounting principles as the benchmark for the fairness and credibility of the information contained in the audited financial statement.